

OT-keskuskehittäminen ja valtakunnalliset suunnitelmat

**Anna Cantell-Forsbom
STM/LANU**

25.2.2022

Sote-uudistuksen tila

- 6/2021 eduskunta hyväksyi sote-järjestämislain (**612/2021**)
- Hyvinvointialuevaalit pidettiin 23.1.2022 ja aluevaltuustot käynnistyvät maaliskuussa 2022
- Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueista voimaan 1.3. 2022
 - Etelä-, Itä-, Länsi-, Pohjois- ja Sisä-Suomen yhteistyöalueet
 - Yhteistyöalueneuvottelut käynnissä
- Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö (StVM 16/2021 vp – HE 241/2020 vp): OT-keskukset

612/2021, 10 §

Asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen

Hyvinvointialueella on vastuu asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi. Hyvinvointialueen on huolehdittava yhteen sovitettuja palveluja laaja-alaisesti tarvitsevien asiakasryhmien ja asiakkaiden tunnistamisesta, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteensovittamisesta ja palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien määrittelemisestä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen muiden palvelujen kanssa sekä asiakasta koskevan tiedon hyödyntämisestä eri tuottajien välillä. Koottaessa palveluja 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla suurempiin kokonaisuuksiin tai sovittaessa hyvinvointialueiden välisestä työnjaosta 5 luvussa tarkoitetulla tavalla hyvinvointialueen on huolehdittava yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta. Lisäksi hyvinvointialueen on osaltaan yhteen sovitettava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujaan kunnallisten ja valtion palvelujen kanssa. Hyvinvointialueen on myös edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujensa yhteensovittamista muiden toimijoiden palvelujen kanssa.

StVM 16/2021 vp – HE 241/2020 vp

Valiokunta painottaa, että lähes **kaikki** sote-järjestämislain 36 §:n 3 momentin perusteella yhteistyösopimuksessa sovittavaksi edellytettävät asiakokonaisuudet koskevat terveydenhuollon lisäksi sosiaalihuoltoa. **Terveyspalvelujen lisäksi myös sosiaalihuollossa ja lastensuojelussa on erityistä osaamista edellyttäviä palveluja, joita koskeva osaaminen ja tieteelliseen tutkimukseen perustuva kehittämistoiminta on tarpeen keskittää viidelle yhteistyöalueelle. Asiantuntijakuulemisten mukaan Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa on jo kehitetty lasten, nuorten ja perheiden vaativien erityispalveluiden osaamis- ja tukikeskusmallia (OT-keskukset).** Valiokunta pitää sosiaalihuollon kehittymisen kannalta merkittävänä, että myös sosiaalihuollon puolelle luodaan lakisääteinen rakenne erityisosaamisen yhteistyölle. Sosiaalihuollon osalta laajemmat yhteistyöalueet mahdollistavat nykyistä paremmat mahdollisuudet järjestää erityistä ja kapea-alaista osaamista edellyttävät palvelut sekä sovittaa yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusolosuhteisiin. Valiokunta pitää tärkeänä, että osana sote-uudistuksen seuranta arvioidaan, miten yhteistyöalueita ja yhteistyösopimusta koskeva sääntely vastaa sosiaalihuollon tarpeisiin ja tarpeen mukaan jatkokehitetään sääntelyä tältä osin sisällöllisen valmistelun edetessä.

Hyvinvointialueiden yhteistyösopimus

Yhteistyösopimuksessa on sovittava...hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta: ---

6) sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka harvoin tarvittavina tai erityisen vaativina edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisiin tai toimitiloihin;

7) koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttamisessa sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa;

8) sosiaali- ja terveydenhuollon menetelmien käyttöönoton, käytön ja käytöstä poistamisen alueellisten periaatteiden määrittelyssä niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen; ---

OT-keskukset tulevan soten yhteistyöalueille

- Kolme OT-kehittämispilottia rakennerrahoituksella vuonna 2021: Pohjois-Suomi (365 000 €), Itä- ja Keski-Suomi (128 000 €) ja Länsirannikon OT (256 000 €)
- Vuodelle 2022–2023 rahoitus neljälle (4) OT-keskushankkeelle. Tavoitteena hakuilmoituksen mukaisesti:
 - OT-keskusten perustaminen yhteistyöalueille
 - Yhteistyöverkosto
 - Konsultaatiot
 - Vaativan sijaishuollon integroidut lastensuojelulaitokset
 - Millainen sähköinen alusta?
 - [näyttöön perustuvien menetelmien kotipesät]
 - TKI

OT-keskukset valtionavustuspäätökset

Hakija	OT-keskus		Psykososiaaliset menetelmät	
	Haettu	Avustusesitys (hakemusta täydennettävä)	Haettu	Avustusesitys
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	1 000 800 €		4 668 000 €	4 668 000 €
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	604 160 €	580 000 €	1 368 000 €	1 368 000 €
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	400 000 €	380 000 €	1 296 000 €	1 296 000 €
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	624 000 €	440 000 €	1 341 000 €	1 341 000 €
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	633 600 €	600 000 €	1 184 160 €	1 180 160 €
Yhteensä	3 262 560 €	2 000 000 €	9 857 160 €	9 853 160 €

Hankkeet 2022–2023

- Pohjois-Suomen hanke
 - Ydinyksikön perustaminen ja alueiden osaamisen tuen varmistaminen
 - Verkostomaisesti toimivan ja monialaista erityisosaamista ja palvelua tarjoavan pohjoisen OT-keskuksen toiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen
 - TKIO-toiminnan ja asiakastyön pilottien käynnistäminen
 - Virtuaalisen OT-keskuksen ja digitaalisten palvelurakenteiden valmistelu pohjoisen alueen pitkät etäisyydet, laajuus ja yhdenvertainen saavutettavuus huomioiden
- TAYS-YTA-alue
 - Yhteistyöalueen OT-verkotorakenteen suunnittelu ja konkreettinen käynnistäminen, koordinaatiosta ja vastuista sopiminen
 - Lastensuojelun ja psykiatrian sekä muiden erityispalveluiden vaativan erityisosaamisen yhteisasiakkuus-työskentelyn konkretisoiminen sisältäen verkosto- ja koordinaatorakenteet

Hankkeet 2022–2023

- Itä- ja Keski-Suomi
 - Määritellään OT-asiakkuuksien kriteerit ja mitä asiantuntemusta kulloinkin tarvitaan
 - Kehitetään OT-keskuksen palveluohjausta ja yhteydenottokanavia
 - Kehitetään jatkuvaa monialaista yhteistyötä edistävää vuoropuhelua
- Länsirannikko
 - OT-keskuksen koordinaatorakenteen kehittäminen yhteistyöalueelle
 - Toiminnallisesti integroidun laitousyksikön kehittäminen
 - https://vshyvinvointialue.fi/content/uploads/2021/02/OT-lehti-2021_pienempi.pdf

Vuoden 2022 haasteita

- Erityistason palvelujen määrittäminen, sosiaalihuollon osalta erityisest
- Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden muodostaminen ja yhteistyösopimukset
- Hyvinvointialueiden väliset sopimukset, YTA-tasoiset rakenteet
- Pilottien ja OT-toiminnan juurtuminen alueille
- Alueellinen yhdenvertaisuus
- Tulevaisuuden ennustaminen ja uudet ilmiöt – työnjako yt-alueiden kesken
- Saadaanko homma toimimaan – saavatko haastavimmassa asemassa olevat lapset, nuoret ja perheet tarvitsemansa avun?

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

Kiitos

anna.cantell-forsbom@gov.fi

0295163351

0503292920

